

- Мистецтво: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. Х. : ФОЛЮ, 2016. 240 с.
3. *Мистецтво*: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. К.: Видавничий дім "Освіта", 2017. 224 с.

Гилюк Анна Василівна
Науковий керівник: Погонець Іванна Василівна
(м. Кременець, Україна)

DOI: <https://doi.org/10.37835/AMS-2024-17-18-04-3.15>

УДК 373.5.016:72/78

Використання інноваційних технологій в навчанні мистецьких дисциплін

Модернізація системи освіти передбачає розвиток, вдосконалення та виникнення нових освітніх технологій. Технології у процесі навчання відіграють неабияку роль, оскільки сприяють формуванню необхідних компетентностей, навичок і вмінь у здобувачів освіти за допомогою різних педагогічних підходів та викликів сучасності. Відтак, необхідність застосування інноваційності виникає у сфері викладання мистецьких дисциплін в закладах загальної середньої освіти. Зауважимо, що саме образотворча діяльність сприяє вихованню у дітей художньо-естетичного мислення та свідомого ставлення до навколишньої дійсності. Успішно вивчити курс "Мистецтво" можна за допомогою використання інноваційних технологій, які допоможуть учням розвивати свої художні здібності, спілкуватися у соціумі та креативно мислити і діяти.

Технологія – це сукупність прийомів, які використовуються в будь-якій справі, майстерності, навчанні мистецтву [6].

Впровадження сучасних технологій у закладах загальної середньої освіти і їх використання на уроках естетичного циклу сприяє розвитку творчих здібностей учнів, удосконаленню змісту, засобів і форм навчального процесу. У зв'язку з цим, виникає потреба у використанні технологій, під час вивчення мистецьких дисциплін. Також в образотворчій діяльності виникає потреба у використанні технологічного супроводу, адже в учнів з'являється великий інтерес до навчання і вони так краще сприймають та запам'ятовують навчальний матеріал.

Проблема використання інноваційних технологій у навчанні мистецьких дисциплін розглядалась у працях вітчизняних та зарубіжних учених (Я.-А. Коменський, Дж. Салі, Ж. Ж. Руссо, Р. Штейнер, Г. Доман, І. Зязюн), де було розглянуто різні педагогічні технології, особливості їх впровадження в

навчальному процесі, проте, найголовнішим є те, що інноваційні технології повинні сприяти підвищенню результативності учнів.

З огляду на те, що освітній процес перебуває в постійному розвитку, Я. А. Коменський стверджував – *"Усе, що перебуває у взаємному зв'язку, повинно викладати в такому самому зв'язку"* [3, с. 12]. Тому уроки образотворчого мистецтва мають значні можливості для розвитку школярів вони розвивають таке мислення, як (критичне, творче, ціннісне, синтетичне та інтерактивне). В учнів також розвивається інтегративне мислення.

Відомий психолог Л. Виготський говорив: *"результат творчої діяльності може бути новим щодо системи знань, способів дій, оціночних орієнтацій, стосовно конкретної людини, а не абсолютно новим"* [7]. Творчість сприяє розвитку особистості, культури, а також може бути не лише результатом діяльності, а й сам процес пошуку результату. Розв'язання проблеми є однаковим, тільки спосіб реалізації її відрізняється.

Кожен вчитель впроваджує своє у мистецьку дисципліну, він використовує свої інформаційні джерела та технології, з метою підвищення знань учнів та розширення загального інтересу до образотворчого мистецтва.

Особливий прояв в мистецькій освіті є те, що застосовуються різні інноваційні технології, які покращують навчання та мають гарний результат у школі. Освітні технології як упорядкована система дій, призводить до гарантованого досягнення цілей освіти. Відбиття в освітніх технологіях загальної стратегії розвитку мистецької освіти, єдиного освітнього простору. Їх призначення – прогнозування, передбачення результатів підготовки фахівців, визначення відповідних освітнім цілям стандартів [5, с. 7].

Використання інноваційних педагогічних технологій в процесі навчання оптимізує процес викладання дисциплін естетичного циклу у школі. Особливо це видно під час проведення уроків із застосуванням комп'ютера. Це нова форма роботи, яка викликає зацікавленість і учнів, і вчителя. Використання інноваційних технологій у процесі вивчення предметів естетичного циклу дає змогу покращити зміст навчання, вдосконалити методи і форми навчання, активізувати та індивідуалізувати його. Комп'ютерна мультимедійна навчальна програма, яка використовується на уроці, дозволяє:

- за мінімум часу на уроці донести до учнів більший об'єм інформації, ніж під час роботи з підручником;
- своєчасно поповнити теоретичні відомості новими фактами та подіями.

Використання комп'ютерної техніки сприяє більш вираженому індивідуальному підходу до кожного учня, особливо до того, у якого неповністю сформовані навчальні навички, тому що він тоді має змогу включитися в загальну дискусію. Завдяки використанню комп'ютерної техніки

на уроках в учнів відпрацьовується логіка мислення, формується вміння самостійно виражати думки, підвищується емоційний рівень уроку, новий розвиток одержують стосунки "учень – учень" та "учень – вчитель". Велике значення під час підготовки таких уроків має те, що полегшується робота вчителя під час підготовки до уроку. Комп'ютерні програми у школі зорієнтовані на методику навчання мистецтва. Зараз комп'ютерні технології розширюють творчу уяву учнів, зацікавлюють їх у мистецтві та розвивають художньо – естетичне мислення. Інноваційні технології роблять поштовх розвитку до майбутнього, в якому діти з зацікавленням сприймають матеріал, в них виникає бажання вчитися та вдосконалюватися.

Сьогодні поширені технології, що стимулюють розвиток критичного мислення, формують в учнів уміння виокремити проблему, яку необхідно розв'язати; зважено, вдумливо втілювати різні підходи й розуміння проблеми для ухвалення власного обґрунтованого рішення; уміння самостійно знайти, проаналізувати інформацію, логічно побудувати свою думку й аргументувати її; здатність мислити мобільно, сприймати думки інших і водночас обстоювати свою позицію. Для створення навчальної ситуації, коли учні відчують інформаційну порожнечу, учитель підказує, як її заповнити, використовуючи метод "Знаємо – хочемо дізнатися – дізналися". Цей метод допоможе структурувати весь урок [3, с. 14].

Важливим аспектом інтелектуального розвитку учня є розвиток його образного мислення, що в процесі пізнання забезпечує виділення в об'єктах і явищах дійсності просторових властивостей і відношень (форми, величини, напряму тощо), створення на цій основі об'ємних образів та оперування ними в процесі розв'язання задач. Образне мислення є важливим компонентом будь-якої творчої діяльності, що базується на використанні асоціацій. Відтак застосування інноваційних технологій сприяє формуванню візуального ряду та асоціативного мислення в учнів.

На уроках мистецтва і образотворчої діяльності використовують інноваційні форми роботи, які безумовно забезпечують хороші результати, а також впливають на творчий розвиток особистості. Але потрібно пам'ятати, що інноваційні технології потрібно застосовувати поряд із традиційними програмо-методичними знаннями (розповідь учителя, конспекти, література та інше).

Учитель в навчанні виступає як організатор процесу навчання, консультант, який ніколи не "замкне" навчальний процес на собі. Головними в процесі навчання є зв'язки між учнями, їхня взаємодія та співпраця. Результативність навчання досягається взаємними зусиллями учасників освітнього процесу, учні беруть на себе спільну відповідальність за власні результати.

Використовуються такі методи навчання – інтерактивні, ігрові, проблемно-пошукові, візуальної демонстрації, кінестетичного сприйняття та передачі естетичної інформації, методи художнього виконання, синектики, художньо-творчих аналогій, навчально-критичного вираження, вживання в естетичний об'єкт.

Досить звичними на уроках стали методи інтерактивного навчання, оскільки вони передбачають створення такого навчального середовища, в якому теоретичні та практичні знання засвоюються одночасно. Позитивний ефект співробітництва у досягненні важливих результатів робить групове

навчання одним із найцінніших інструментів в арсеналі вчителя.

Рис. 1. Види інноваційних технологій навчання

Отже, інноваційні технології тісно увійшли у наше життя загалом та в систему загальної освіти. Ми з'ясували, що в навчанні мистецьких дисциплін використовуються такі інноваційні технології: інтерактивні, ігрові, методи художнього виконання, візуальної демонстрації, кінестетичного сприйняття, художньо-творчих аналогій тощо. Впровадження інноваційних технологій є ефективним для навчання мистецьких дисциплін, завдяки цьому учні краще запам'ятовують урок, в них виникає цікавість до навчання, та розвивається художньо-естетичне мислення, та зорове сприйняття. Також на уроці використовують мультимедійну дошку, яка допомагає педагогу покращити урок та за невеликий час більше донести інформації учням.

Література:

1. Просіна О. В. Підготовка педагогів мистецьких дисциплін в умовах неформальної освіти. *Мистецтво та освіта*. 2019. №3(93). С. 54-57.

2. Серкова Н. А. Інноваційні форми роботи з учнями на уроках мистецтва. *Мистецтво в школі (музика, образотворче мистецтво, художня культура)*. 2018. № 9(117). С. 25-29.
3. Толубець Г. О. Інноваційні підходи до вивчення мистецтва в контексті ідей реформи нова українська школа. *Мистецтво в школі (музика, образотворче мистецтво, художня культура)*. 2019. № 11(131). С. 12-16.
4. Використання інноваційних технологій на уроках образотворчого мистецтва. Джерело доступу: <https://shkilnemistetstvo.blogspot.com/2014/12/blog-post.html> (дата звернення 10.03.2024 р.).
5. Іноваційні технології мистецької освіти, їх різновиди, взаємозв'язок. Джерело доступу: [026 Innovatsijni tehnologiyi v mistetskij osviti.pdf \(knmau.com.ua\)](026%20Innovatsijni%20tehnologiyi%20v%20mistetskij%20osviti.pdf) (дата звернення 18.03.2024 р.).
6. Методика розвитку життєвих навичок. Джерело доступу: <http://lt.multycourse.com.ua/ua/page/19/106> (дата звернення 15.03.2024 р.).
7. Розвиток креативної особистості засобами використання інноваційних технологій на уроках мистецьких дисциплін. Джерело доступу: <https://naurok.com.ua/dopovid-na-temu-rozvitok-kreativno-osobistosti-zasobami-vikoristannya-innovacijnih-tehnologiy-na-urokah-mistECKih-disciplin-205733.html> (дата звернення 12.03.2024 р.).